T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/618
KARAR NO : 2023/720
KARAR TR : 18/12/2023

ÖZET: Vakıf Üniversitesi bünyesinde görev yapmakta olandavacının iş akdinin feshinden kaynaklanan, kıdem tazminatı ve diğer alacaklarınıntahsili istemiyle açtığı davanın İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : G.D
Vekili : Av. I. S
Davalı : İstanbul Arel Üniversitesi Rektörlüğü
Vekili : Av. S. K

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı vekili, müvekkilinin davalı üniversitede 2013 yılında araştırma görevlisi olarak göreve başladığını, iş akdinin tek taraflı olarak feshedildiğinin bildirildiğini, iş akdinden doğan haklarının ödenmesi için davalı idareye başvurduğunu, davalı idareden talep ettiği alacaklarının tahsili amacıyla arabuluculuk başvurusunda bulunduğunu, 11/10/2019 tarihli arabuluculuk son tutanağı ile davalı idare ile anlaşılmaması üzerine, 1.000 TL kıdem tazminatı alacağı, 100 TL ek ders ücreti alacağı, 100 TL idari görev ödeneği/makam tazminatı, 100 TL maaş farkı ücret alacağı ve 100 TL yıllık ücretli izin alacağı olmak üzere toplamda 1.400 TL alacağının en yüksek mevduat faizi ile birlikte davalı idareden tahsiliistemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **İstanbul 7. İdare Mahkemesi 13/12/2019 tarih ve E.2019/2333, K.2019/2700 sayılı kararı**ile, davanın 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesi uyarınca iş mahkemelerinde görülüp çözümlenmesi gerektiği gerekçesiyle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanun'un 15/1-a. maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...davalı Üniversitede 2013 yılında araştırma görevlisi olarak göreve başlayan davacı tarafından, Kadıköy 10. Noterliği'nin 10.09.2019 tarih ve 016087 yevmiye numaralı ihtarnamesi ile iş akdinin tek taraflı olarak feshedildiğinin bildirildiği ve iş akdinden doğan haklarının ödenmesi için davalı idareye başvurduğu ve davalı idareden iddia ettiği alacaklarının tahsili amacıyla arabuluculuk başvurusunda bulunduğu, 11.10.2019 tarihli arabuluculuk son tutanağı ile davalı idare ile anlaşılamaması üzerine, 1.000,00 TL kıdem tazminatı alacağı, 100,00 Tl ek ders ücreti alacağı, 100,00 TL idari görev ödeneği/makam tazminatı, 100,00 TL maaş farkı ücret alacağı ve 100,00 TL yıllık ücretli izin alacağı olmak üzere toplamda 1.400,00 TL alacağının en yüksek mevduat faizi ile birlikte davalı idareden tahsili istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmıştır.*
>
> *Davacı ile davalı Üniversite arasında imzalanan sözleşmenin 14 ve 21.maddelerinde; "Sözleşmenin feshi ile ücret ve ücret ödeme esaslarında sözleşmelinin 4857 sayılı İş Kanunu ve 5510 sayılı Kanuna tabi" olduğu belirtilmiştir.*
>
> *Olayda, davacı ile davalı vakıf üniversitesi arasında 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu kapsamında bir sözleşme imzalandığı, anılan sözleşmenin, 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre yapıldığı, anılan maddeye ve yapılan sözleşmeye göre, davacı ile davalı üniversite ile arasındaki özel hukuk kurallarına göre belirlenen özel hukuk ilişkisi olduğu kuşkusuzdur.*
>
> *Bu durumda, bakılan davanın 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesi uyarınca iş mahkemelerinde görülüp çözümlenmesi gerekmektedir.*
>
> *Nitekim; Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin 09.07.2014 tarih ve E:2014/l 5037, K:2014/23989 sayılı kararı da bu yöndedir.*

Açıklanan nedenlerle davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 15/1-a. maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine..."

3. Davacı vekili bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. **Bakırköy 6. İş Mahkemesi 08/09/2023 tarih ve E.2020/62, K.2023/227 sayılı kararı** ile, dava konusu uyuşmazlığın çözüm yeri idari yargı olduğundan, Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 114/1-b ve 115. maddeleri uyarınca yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...HMK'nın 115. maddesinin 1. fıkrasına göre mahkeme, dava şartlarının mevcut olup olmadığını, davanın her aşamasında kendiliğinden araştırır. Taraflar da dava şartı noksanlığını her zaman ileri sürebilirler. HMK'nın 115. maddesinin 2. fıkrasına göre mahkeme, dava şartı noksanlığını tespit ederse davanın usulden reddine karar verir.

Ancak, dava şartı noksanlığının giderilmesi mümkün ise bunun tamamlanması için kesin süre verir. Bu süre içinde dava şartı noksanlığı giderilmemişse davayı dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddeder.

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 27.02.2023 Tarihli 2023/13 Esas 2023/131 Karar Sayılı Kararında öğretim görevlilerinin alacaklarına ilişkin davada "2577 Sayılı Kanun'un 2. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında idari yargı yerinde görülmesi gerektiği" kararı verilmiştir..."

III. İLGİLİ HUKUK

5. Anayasa'nın *"Yükseköğretim Kurumları"* başlıklı 130. maddesinin birinci, ikinci ve onuncu fıkraları şöyledir:

"Çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile; ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversiteler Devlet tarafından kanunla kurulur.

...

Kanunda gösterilen usul ve esaslara göre, kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile vakıflar tarafından, Devletin gözetim ve denetimine tabi yükseköğretim kurumları kurulabilir.

...

Vakıflar tarafından kurulan yükseköğretim kurumları, mali ve idari konuları dışındaki akademik çalışmaları, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden, Devlet eliyle kurulan yükseköğretim kurumları için Anayasada belirtilen hükümlere tabidir."

6. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'na 5772 sayılı Kanun ile eklenen ve vakıflarca kurulacak yükseköğretim kurumları ile ilgili düzenlemeler getiren Ek 2. maddesi şöyledir:

"(Ek: 17/8/1983 - 2880/32 md.; Değişik : 18/6/2008-5772/7 md.)

Vakıflar; kazanç amacına yönelik olmamak şartıyla ve mali ve idari hususlar dışında, akademik çalışmalar, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden bu Kanunda gösterilen esas ve usullere uymak kaydıyla, Yükseköğretim kurumları veya bunlara bağlı birimlerden birini veya birden fazlasını ya da bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsüne bağlı olmaksızın, ekonominin ihtiyaç duyduğu alanlarda yüksek nitelikli işgücü yetiştirmek amacıyla, bu Kanun hükümleri çerçevesinde kalmak şartıyla meslek yüksekokulu kurabilir. Bu meslek yüksekokulu, kamu tüzel kişiliğini haiz olup, Cumhurbaşkanı kararı ile kurulur. Kurulacak meslek yüksekokullarına, meslek ve teknik eğitim bölgesinde gereksinim duyulması esastır."

7. 2547 sayılı Kanun'unEk 5. maddesi şöyledir:

"(Ek :17/8/1983 -2880/32 md.)

(Değişik: 28/12/1999 - 4498/1 md.) Vakıflarca kurulacak yükseköğretim kurumlarının, vakıf yönetim organı dışında en az yedi kişiden oluşan bir mütevelli heyeti bulunur. Mütevelli heyet üyeleri, vakıf yönetim organı tarafından dört yıl için seçilir, süresi biten üyeler yeniden seçilebilir. Mütevelli heyet üyelerinin yaş sınırlaması hariç Devlet memuru olma niteliklerine sahip bulunmaları ve en az üçte ikisinin lisans düzeyinde yükseköğrenim görmüş olması gerekir. Mütevelli heyet üyeleri kendi aralarından bir başkan seçer.

Mütevelli heyet vakıf yükseköğretim kurumunun tüzelkişiliğini temsil eder. Vakıf yükseköğretim kurumlarının yöneticileri Yükseköğretim Kurulunun olumlu görüşü alınarak mütevelli heyet tarafından atanır. Mütevelli heyet; vakıf yüksek öğretim kurumu yöneticilerine uygun gördüğü ölçüde yetkilerini devredebilir. Yükseköğretim kurumunda görevlendirilecek yöneticiler ve öğretim elemanları ile diğer personelin sözleşmelerini yapar, atamalarını ve görevden alınmalarını onaylar,

yükseköğretim kurumunun bütçesini onaylar ve uygulamaları izler, ayrıca vakıfça hazırlanan yönetmelik hükümlerine göre diğer görevleri yürütür.

Mütevelli heyetin toplantı nisabı ve karar alınması ile ilgili hususlarda bu Kanunun 61 inci maddesi hükmü uygulanır."

8. 2577 sayılı Kanun'un Ek 8. maddesi şöyledir:

"(Ek: 17/8/1983 - 2880/32 md.)

Vakıfça kurulacak yükseköğretim kurumlarındaki akademik organlar, Devlet yükseköğretim kurumlarındaki akademik organlar gibi düzenlenir ve onların görevlerini yerine getirir. Öğretim elemanlarının nitelikleri Devlet yükseköğretim kurumlarındaki öğretim elemanlarının niteliklerinin aynıdır. Devlet yükseköğretim kurumlarında çalışmaları yasaklanmış veya disiplin yoluyla bu kurumlardan çıkarılmış kişiler, vakıf yükseköğretim kurumlarında görev alamazlar.

Vakıf yükseköğretim kurumlarında çalışan öğretim elemanlarına, unvanlarına göre Devlet yükseköğretim kurumlarında ödenen ücret tutarından az ücret verilemez. Bu fıkra kapsamında Devlet yükseköğretim kurumlarında ödenen emsal ücretin hesaplanmasında ilgili mevzuat uyarınca aylıklara ilişkin hükümlerin uygulandığı kadroya bağlı ödemeler dikkate alınır."

9. 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'nun *"İstanbul Arel Üniversitesi"* başlıklı Ek 76. maddesi şöyledir:

"(Ek : 9/5/2007-5656/1 md.)

İstanbul'da Kemal Gözükara Eğitim ve Kültür Vakfı tarafından 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun vakıf yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlerine tâbi olmak üzere kamu tüzel kişiliğine sahip İstanbul Arel Üniversitesi adıyla bir vakıf üniversitesi kurulmuştur.

Bu Üniversite, Rektörlüğe bağlı olarak;

a) Fen-Edebiyat Fakültesinden,

b) İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinden,

c) Mühendislik-Mimarlık Fakültesinden,

ç) Güzel Sanatlar Fakültesinden,

d) İletişim Fakültesinden,

e) Uygulamalı Bilimler Yüksekokulundan,

f) Yabancı Diller Yüksekokulundan,

g) Meslek Yüksekokulundan,

ğ) Fen Bilimleri Enstitüsünden,

h) Sosyal Bilimler Enstitüsünden,

oluşur."

10. Vakıf Yükseköğretim Kurumları Yönetmeliğinin *"Öğretim elemanları"* başlıklı 23. maddesi şöyledir:

"Öğretim elemanlarının seçimi, değerlendirilmesi, seçilenlerin uygun görülen akademik unvanlarla görevlendirilmeleri ve yükseltilmeleri yürürlükteki kanun ve yönetmelik hükümlerine uyularak vakıf yükseköğretim kurumunun yetkili akademik organlarınca yapılır. Öğretim elemanlarının atamalarında, devlet yükseköğretim kurumlarındaki atamalarda aranan şartlara ilaveten vakıf yükseköğretim kurumunun akademik yönden gerekli gördüğü şartlar da aranabilir. Vakıf meslek yüksekokullarında özellikle uygulamalı derslerde görevlendirilecek öğretim elemanlarının atanmasında çalışma deneyimine sahip olması gözetilir.

Vakıf yükseköğretim kurumlarında görev alacak olan akademik ve idari personelin çalışma esasları 2547 sayılı Kanunda devlet üniversiteleri için öngörülen hükümlere tabidir. Bu personelin aylık ve diğer özlük hakları bakımından ise 4857 sayılı İş Kanunu hükümleri uygulanır."

(Danıştay Sekizinci Dairesinin 29/4/2011 tarihli ve E.: 2008/8234, K.: 2011/2452 sayılı Kararı ile bu maddenin son cümlesinde yer alan "özlük hakları" ibaresinin iptaline karar verilmiştir."

11. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"1. (Değişik: 10/6/1994 - 4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari

mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler.

3. (Mülga: 02/07/2018-KHK-703/185 md.)"

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 18/12/2023 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli yargı dosyasının, içerisinde idari yargı kararı ve kesinleşme şerhinin bulunduğu evrak ile birlikte 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, İstanbul Arel Üniversitesi bünyesinde araştırma görevlisi olarak görev yapmakta iken, davacının iş akdinin feshinden kaynaklananihbar tazminatı, kıdem tazminatı ile yıllık izin, ek ders, sınav ücreti görev/makam tazminatı ve ücret alacaklarının faiziyle birliktetahsili istemiyle açılmıştır.

15. Davalı Üniversite, yukarıda anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde 2809 sayılı Kanun'un Ek 76. maddesi ile vakıf yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlere tabi olmak üzere kamu tüzel kişiliğine sahip olarak kurulmuştur.

16. İdari rejime dayalı olarak düzenlenmiş bulunan Türkiye'nin idari yapısında, kamu tüzel kişiliği idari yargının görev alanının belirlenmesinde kullanılan ölçütlerden birisidir. Kamu tüzel kişilerinin kuruluş amacı kamu yararı, faaliyet konuları ise kamu hizmetidir. Bu bağlamda, Kamu Tüzel Kişileri, özel hukuk tüzel kişilerine nazaran üstün ve ayrıcalıklı kamu gücüne sahiptirler ve tek taraflı işlemlerle yeni hukuki durum yaratabilirler. Bu nedenle de personeli kamu hukukuna tabidir.

17. Kanunla kurulma ve kamu tüzel kişiliğine sahip olmanın yanı sıra, Devlet Üniversitelerinde olduğu gibi Vakıf Üniversitelerinin de Anayasal güvence altına alınmış olan *"Bilimsel Özerkliğe sahip olmaları"* bir diğer ayrıcalığıdır. Üniversitelerde bilimsel özerklik ilkesi benimsenirken güdülen amaç, yükseköğretimin çeşitli siyasal çevre ve baskı grupları ile düşünce kümelerinin etkisinin dışında tutarak, bilimsel amaç, hedefler ve gereksinimlerine bağlı olmalarını sağlamaktır. Bu nedenle de, bilimsel faaliyetin asli unsurları olan yükseköğretim elemanlarının, görevleri, unvanları, atama, yükselme ve emeklilikleri gibi özlük haklarının kanunla düzenleneceği konusu, Anayasal teminat altına alınmıştır.

18. Somut olay ve mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, davalı Üniversitenin, sürekli ve düzenli nitelikteki kamu hizmetinde çalıştırdığı davacının, statüsü, göreve alınması, hak ve yetkileri gözetildiğinde, İdare Hukuku kapsamında bir kamu personeli olduğu, aralarında düzenledikleri sözleşmenin de idari sözleşme niteliği taşıdığı açıktır.

19. Buna göre, davacının sözleşmesinin feshinden dolayı talep ettiği kıdem tazminatı ve diğer alacaklarının asıl işleme bağlı bir nitelik taşıdığı, dolayısıyla bu işlemden kaynaklanan tazmin isteminin de 2577 sayılı Kanun'un yukarıda yer verilen 2. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında idari yargı yerinde görülmesi gerekmektedir.

20. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurularak, İstanbul 7. İdare Mahkemesinin 13/12/2019 tarih ve E.2019/2333, K.2019/2700 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul 7. İdare Mahkemesinin 13/12/2019 tarih ve E.2019/2333, K.2019/2700 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

18/12/2023 tarihinde, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN ve Eyüp SARICALAR'ınKARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

KARŞI OY

Dava, vakıf yükseköğretim kurumu statüsündeki Üniversite bünyesinde öğretim görevlisi olarak görev yapmakta iken sözleşmesini fesheden davacının, kıdem tazminatı ve diğer işçilik alacaklarının tahsili istemiyle açılmıştır.

Davalı Üniversite, yukarıda anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumlan Teşkilatı Kanunu'nun Ek 71. maddesi ile vakıf yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlere tabi olmak üzere kamu tüzel kişiliğine sahip olarak kurulmuştur.

Somut olay ve mevzuat hükümleri birlikte irdelendiğinde; davacı ile davalı Vakıf Üniversitesi arasında imzalanan iş sözleşmesi, davacının bu iş sözleşmesine aykırılıktan bahisle 4857 sayılı Kanun hükümleri gereğince sözleşmeyi haklı nedenle feshetmiş olması, uyuşmazlığın üniversitedeki çalışma esaslarına ilişkin olmayıp aylık ve diğer özlük haklarına ilişkin olması hususları dikkate alınarak, davacının kıdem tazminatı ile diğer işçilik alacaklarının tahsiline ilişkin uyuşmazlığın adli yargının görev alanında bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yukarıda belirtildiği üzere, 2547 sayılı Kanun kapsamındaki kamu hizmetini yürüten davacı öğretim görevlisinin ders yükü, disiplin gibi çalışma esasları yönünden aynı kanun'a tabi olduğu tartışmasız ise de, kendisinin iş sözleşmesi ile çalıştığı ve uyuşmazlık konusunun işçilik alacakları olduğu gözetildiğinde kamu hizmeti niteliğindeki görevin özel hukuk ilişkisini ortadan kaldırmayacağı, ilgili Yönetmelik'te düzenlendiği gibi aylık ve diğer özlük hakları bakımından 4857 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı, 7036 sayılı Kanun'un 5/a maddesi uyarınca da iş mahkemelerinin görevli olduğu anlaşılmıştır.

Yukarıda belirtilen hususlar göz ününde bulundurularak,davada adli yargının görevli olduğunu düşündüğümüzden sayın çoğunluğun görüşüne katılmıyoruz.

Üye	Üye	Üye
Nilgün TAŞ	Doğan AĞIRMAN	Eyüp SARICALAR